

SPRAWOZDANIE
z działalności Powiatowej Biblioteki Publicznej
im. ks. bp. Józefa Zawitkowskiego
w Rawie Mazowieckiej
za 2023 rok

Powiatowa Biblioteka Publiczna im. ks. bp. Józefa Zawitkowskiego w Rawie Mazowieckiej jest samorządową instytucją kultury, posiadającą osobowość prawną, zapewniającą każdemu mieszkańcowi miasta Rawa Mazowiecka oraz powiatu rawskiego swobodny i bezpłatny dostęp do wiedzy, kultury oraz informacji.

W 2023 roku Biblioteka była czynna 291 dni, także w soboty (39 sobót). W tym czasie odwiedziło ją **11 468** osób (korzystali oni z wypożyczalni, czytelnicy, uczestniczyli w różnych wydarzeniach które odbyły się w bibliotece).

Budżet i inwestycje:

W 2023 roku na bieżącą działalność Biblioteka otrzymała od Organizatora dotację w wysokości 360 500 zł. Kwota ta została przeznaczona na:

- książki: 22 989 zł.
- prenumeratę czasopism: 4 282 zł.
- dostęp do Legimi: 5 487 zł.
- wynagrodzenia i pochodne: 259 213 zł.,
- usługi, zakupy i pozostałe koszty: 68 529 zł.

W ramach dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznanej na zakup nowości wydawniczych w wysokości 13 450 zł. zakupiono 472 książki.

W ramach przyznanych środków z Budżetu Obywatelskiego z Powiatu Rawskiego - Biblioteka wydatkowała 12 492,59 zł. na realizację projektu: "Biblioteka Powiatowa - nowoczesna, przyjazna i przytulna przestrzeń dla dzieci i młodzieży".

Dział dla najmłodszych i nieco większych czytelników przeszedł metamorfozę. Stał się przytulnym, wygodnym i radosnym miejscem, w którym można rozwijać swoje książkowe pasje oraz miło spędzać czas. Pojawiły się nowe meble (regały, stoły i krzesła), a także akcesoria i dekoracje.

Dział dziecięcy oraz pozostałe pomieszczenia zostały pomalowane przez pracowników Biblioteki własnoręcznie.

Biblioteka wypracowała także środki własne w wysokości 6 000 zł. oraz otrzymała od prywatnych darczyńców m.in.: książki, pufy, dywan, gry, zabawki, pojemniki na zabawki, farby i akcesoria do malowania pomieszczeń.

Czytelnicy:

W 2023 roku w Bibliotece zarejestrowanych było 841 czytelników. To oznacza wzrost o 109 osób w porównaniu do roku 2022 (czyli prawie o 13%). Są to przede wszystkim mieszkańcy naszego miasta i powiatu.

Korzystaniem ze zbiorów bibliotecznych (książek i audiobooków) najbardziej byli zainteresowani dorośli i seniorzy (przedział wiekowy 25-44 lata, 45-60 lat oraz powyżej 60 roku życia). Kolejną liczną grupą były osoby uczące się: studenci i osoby podnoszące swoje kwalifikacje zawodowe. Zwiększyła się także liczba najmłodszych i nastoletnich czytelników.

Czytelnicy ogółem	Do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lata	25-44 lata	45-60 lat	Powyżej 60 lat
841	2	28	38	57	48	269	174	225

W Bibliotece jest wolny dostęp do zbiorów, można je samodzielnie wyszukiwać, przeglądać, albo skorzystać z fachowej pomocy i podpowiedzi bibliotekarek.

Warto podkreślić, że czytelnicy bardzo chętnie rozmawiają o przeczytanych książkach oraz sugerują, jakie tytuły powinny się pojawić na półkach - aktywnie biorą udział w tworzeniu księgozbioru Biblioteki, a ich propozycje są uwzględniane podczas robienia zakupów.

Niezmiernie ważny jest również fakt, że kontakt z osobami odwiedzającymi Bibliotekę nie kończy się na usłudze wypożyczenia książek, ale jest to miejsce spotkań, rozmów, spędzania czasu.

Zbiory:

Podstawową funkcją Biblioteki jest zaspakajanie czytelniczych i informacyjnych potrzeb jej użytkowników. Dlatego gromadzimy literaturę z wielu dziedzin i dla różnych grup odbiorców.

W 2023 r. zbiory Biblioteki liczyły 17 061 jednostek inwentarzowych: 16 871 książek oraz 190 audiobooków.

Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	Literatura piękna dla dorosłych	Literatura z innych działów	Ogółem książki
1 098 woluminów	9 929 woluminów	5 844 woluminów	16 871 woluminów

Struktura księgozbioru przedstawia się następująco:

- 6,50% stanowi literatura dla najmłodszych i młodych czytelników,
- 58,87% literatura piękna dla dorosłych,
- 34,63% literatura z innych działów (popularnonaukowa z różnych dziedzin wiedzy, poradniki, leksykony, biografie itp.).

W 2023 roku zbiory Biblioteki powiększyły się o 1 287 książek:

- z dotacji organizatora zakupiono 748 książek na kwotę 22 989 zł.,
- z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono 472 książki na kwotę 13 450 zł,
- 67 książek o szacowanej wartości 670 zł. podarowali Bibliotece czytelnicy.

Od kilku lat nasza instytucja umożliwia czytelnikom bezpłatny dostęp do Legimi, czyli licencjonowanych zbiorów elektronicznych (ebooków i audiobooków) w ramach Konsorcjum Bibliotek Województwa Łódzkiego. Na różnych urządzeniach (telefon, czytnik ebooków, tablet) można dzięki temu mieć dostęp do ponad 250 tysięcy książek.

Legimi cieszy się ogromnym zainteresowaniem, dlatego stale zwiększamy liczbę kodów. W roku 2023 co miesiąc 30 osób korzystało z dostępu do książek elektronicznych. W tym czasie pobrano 4 832 ebooków i audiobooków. Chętnych zawsze było tak wielu, że kody rozchodziły się w ciągu 2 dni.

W Bibliotece jest także 8 czytników ebooków (Pocketbook), które są bezpłatnie wypożyczane czytelnikom (razem z kodem do Legimi). Ta usługa również jest ogromnie popularna, zwłaszcza w okresie wakacji.

Wypożyczanie zbiorów:

W 2023 roku Biblioteka odnotowała **15 757** wypożyczeń książek – to zdecydowany wzrost w porównaniu z rokiem 2022 r. o ponad **2 066** wypożyczeń.

Struktura wypożyczeń książek na zewnątrz:			
Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	Literatura piękna dla dorosłych	Literatura z innych działów	Ogółem
1 139	12 193	2 425	15 757

Największym zainteresowaniem cieszyła się literatura piękna dla dorosłych - ponad 77% ogółu wypożyczeń. Czytelnicy wybierali przede wszystkim nowości wydawnicze (powieści obyczajowe, historyczne i sensacyjno-kryminalne).

Chętnie sięgano również po reportaż, biografie, wspomnienia, literaturę fachową, popularnonaukową - ponad 15% ogółu wypożyczeń.

Najbardziej jednak cieszy nas zdecydowanie większe zainteresowanie książkami dla dzieci i młodzieży - aż 814 wypożyczeń więcej, niż w 2022 roku.

Prasa:

Biblioteka udostępniała również prasę. Czytelnicy mogli sięgać po tygodniki opinii, dziennik oraz miesięczniki. Przeglądali gazety w bibliotecznej czytelni (1 080 tytułów), chętnie korzystali także z możliwości wypożyczenia prasy do domu (540 tytułów). Biblioteka dysponuje takimi tytułami jak: *Gazeta Wyborcza*, *Wysokie Obcasy*, *Newsweek*, *Wędrownik*, *National Geographic*, *Wiedza i Życie*, *Poradnik Domowy*.

Informacja - Internet:

Zapewnienie dostępu do informacji i wiedzy to ważna funkcja Biblioteki.

W 2023 roku czytelnicy mogli skorzystać ze zbiorów literatury popularnonaukowej i poradnikowej również na miejscu. Uczniowie i studenci przygotowywali prace maturalne, referaty, prezentacje, pisali wypracowania; użytkownicy w każdym wieku poszukiwali różnorodnych informacji – m. in. prawnych czy zdrowotnych. Bibliotekarki udzieliły 1 370 odpowiedzi na zadane przez użytkowników zapytania.

Czytelnicy mogli korzystać z bezpłatnego dostępu do komputerów i Internetu (2 stanowiska komputerowe), dzięki czemu mieli dostęp do niemal nieograniczonych zasobów. W grudniu 2023 r. do Biblioteki doprowadzony został światłowód, dzięki czemu Internet stał się pięciokrotnie szybszy.

W Bibliotece działa również ACADEMICA, która umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej (przeglądanie ponad 3 milionów publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym najnowszych).

 ACADEMICA
WYPOŻYCZALNIA

CYFROWA WYPOŻYCZALNIA
PUBLIKACJI NAUKOWYCH
BIBLIOTEKI NARODOWEJ

W 2023 roku bibliotekarki:

- pomagały w wyszukiwaniu informacji w Internecie,
- udzielały wsparcia w dotarciu do rzetelnej wiedzy na temat ważnych życiowych potrzeb (praca, zdrowie, doskonalenie zawodowe, dalsza edukacja),
- podpowiadały, jak dzięki dostępowi do Internetu prościej i szybciej można załatwiać codzienne sprawy (pomagały m.in. w zakupie biletów lotniczych, korzystaniu z bankowości elektronicznej, przesyłaniu zeskanowanych

01.12.2023. 2007

dokumentów, wyszukiwaniu formularzy urzędowych, korzystaniu z poczty elektronicznej i mediów społecznościowych itp.).

Z dostępu do Internetu w 2023 roku skorzystało **730 osób**.

Działalność kulturalna i na rzecz integracji społecznej:

Stale wzrasta liczba czytelników powyżej 60 roku życia. Dlatego w 2023 roku w Bibliotece podejmowano różne działania na rzecz osób starszych, chorych oraz z niepełnosprawnościami.

- Bibliotekarki:
  - ✓ bezpłatnie dostarczały/dowodziły książki do domów czytelników na terenie Rawy Mazowieckiej - usługa „Książka na telefon” (48 wizyt),
  - ✓ udzielały pomocy w sporządzaniu pism urzędowych, wniosków, adresowaniu listów/wypełnianiu druków pocztowych, zakładaniu Profilu Zaufanego, adresu e-mail, spisie powszechnym oraz w obsłudze smartfonów, tabletów, mediów społecznościowych i aplikacji,
  - ✓ gromadziły i udostępniały audiobooki oraz książki z dużą czcionką,
- w Bibliotece odbywały się cotygodniowe zajęcia: warsztaty artystyczne (malarstwo, szydełkowanie, robótki na drutach, decoupage itp.) dla dwóch grup seniorów m.in. w ramach Rawskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- po raz dziesiąty Biblioteka brała udział w „Szlachetnej Paczce” – ogólnopolskiej akcji na rzecz osób potrzebujących.

Biblioteka zorganizowała oraz była współorganizatorem **80** różnych wydarzeń – koncertów, konkursów, warsztatów, spotkań z podróżnikami oraz brała udział w akcjach ogólnopolskich. Uczestniczyło w nich ogółem **1 230** osób.

Ważniejsze wydarzenia kulturalne zorganizowane przez Bibliotekę w 2023 roku:

- 08.01. - XVI Powiatowy Koncert Kolęd i Pastorałek w kościele pw. św. Pawła od Krzyża w Rawie Mazowieckiej (we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Rawie Mazowieckiej),
- 18.01. - Rok Wisławy Szymborskiej: książki poetki i o poetce w Bibliotece zgromadzone na specjalnym regale,
- 05.02. - Ogólnopolska akcja „Noc sów” w Bibliotece: prelekcja, warsztaty, wyprawa do lasu (we współpracy z Zagrodą „Pod Dębami” w Julianowie),
- 08.02., 10.02. i 17.02. – warsztaty Amigurumi (japońska sztuka szydełkowania),
- 14.02. – Walentynki: randka w ciemno z książką w Bibliotece,
- 16.02. – Tłusty Czwartek: czytanie grubych książek w postaci ebooków, czytniki, kody do Legimi - oferta dla czytelników,
- 19.02. – Dzień Nauki Polskiej: przypomnienie postaci Mikołaja Kopernika, książki, wystawa,
- 21.02. – pożegnanie karnawału, koncert „Miłosne ostatki” (muzyka, poezja, śpiew - grupa teatralno-muzyczna „Albi Quercus”),
- 03.03. – Międzynarodowy Dzień Pisarzy i Pisarek: wystawa nowości książkowych,

- 08.03. – Powiatowy Koncert z okazji Dnia Kobiet (grupa teatralno-muzyczna „Albi Quercus”, we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Rawie Mazowieckiej),
- 16.03. – Bookcrossing w Bibliotece: przypomnienie o całorocznej akcji uwalniania książek,
- 17.03. – Dzień św. Patryka: literatura Irlandzka, Cecelia Ahern, wystawa,
- 21.03. – Światowy Dzień Poezji: wystawa,
- 24.03. – informacja o darach książkowych od czytelników Biblioteki,
- 28.03. – Wyzwanie Igi Świątek: akcja czytelnicza 12 książek/12 miesięcy, o książce „Lekcje chemii” Bonnie Garmus,
- 30.03. – Książki nominowane do Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego, finałowa dziesiątka, dostępne w bibliotece – wystawa,
- 30.03. – warsztaty tworzenia palm wielkanocnych (we współpracy z RUTW),
- 02.04. – Światowy Dzień Świadomości Autyzmu: post okolicznościowy, książka „Synu, jesteś kotem” Katarzyny Michalczak,
- 03.04. – audiobooki w Bibliotece, oferta,
- 05.04. – spotkanie wolontariuszy: przygotowania do udziału w obchodach rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim,
- 13.04. – o Rijksmuseum w Amsterdamie i wystawie „Vermeer”: albumy, książki o Holandii, reportaże,
- 18.04. – Targi Fantastyki: o książce „Babel, czyli o konieczności przemocy” Rebeci Kuang,
- 19.04. - warsztaty rękodzieła: koc robiony na palcach,
- 19.04. – udział Biblioteki w akcji „Żonkile” – wizyta z wolontariuszami w rawskich szkołach i urzędach,
- 27.04. – spotkanie z podróżnikiem Mariuszem Wasiakiem, który realizował projekt - "Rawka Winter Rafting Expedition 2019",
- 09.05. – rocznica urodzin Haliny Poświatowskiej: wystawa,
- 10.05. – ogłoszenie konkursu z okazji Tygodnia Bibliotek „Sleeveface – ubieram się w książkę!”,
- 10.05. – wizyta przedszkolaków z przedszkola Miejskiego „Bajkowy zakątek”,
- 11.05. – otwarcie Czytelni Letniej: inauguracja sezonu,
- 13.05. – rocznica urodzin Daphne du Maurier: wystawa,
- 19.05. - wizyta przedszkolaków z przedszkola Miejskiego „Bajkowy zakątek”,
- 24.05. – warsztaty rękodzielnicze: maskotki,
- 01.06. – czytniki i Legimi w Bibliotece (informacja o zakupieniu 3 pocketbooków),
- 02.06. – seria podróżnicza Wydawnictwa Poznańskiego: wystawa,
- 07.06. – warsztaty RUTW (zakładki do książek na aukcję charytatywną dla Oliwki Sekuter),
- 09.06. – warsztaty w ramach współpracy Ze Związkiem Dużych Rodzin Trzy Plus Gmina Rawa Mazowiecka „Jak rozmawiać z nastolatkiem, żeby nie zwariować”,
- 22.06. – wizyta zerówkowiczów i uczniów kl. I-III ze SP w Boguszycach,

- 18.07. – ogłoszenie konkursu fotograficznego przy muralu biblioteki „Biblioteka 2.0 – Wszechświat w jednym miejscu”,
- 20.07. – warsztaty w ramach współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin Trzy Plus „Aromaterapia”,
- 09.08. – Dzień Miłośników Książek – bookcrossing przed Biblioteką,
- 18.08. – warsztaty w ramach współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin Trzy Plus Gmina Rawa Mazowiecka „Zioła! Na zdrowie!”,
- 08.09. – warsztaty w ramach współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin Trzy Plus Gmina Rawa Mazowiecka „Odkryj swoją kreatywność”,
- 11.09. – Ogólnopolska Akcja Narodowe Czytanie, „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej (we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Rawie Mazowieckiej oraz ZSP im. Wł. St. Reymonta w Rawie Mazowieckiej),
- 26.09. – Elżbieta Gizela Erban, cykl „Kochankowie Burzy”: wystawa,
- 27.09. – Światowy Dzień Turystyki: o książce „Wędrówka” Intan Paramadithy,
- 29.09. – Dzień Głośnego Czytania: wizyta dzieciaków z kl. I Szkoły Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej,
- 06.10. – Budżet Obywatelski Powiatu Rawskiego: pozyskanie środków na doposażenie działu dla dzieci i młodzieży w Bibliotece,
- 06.10. – „Święto ognia” Jakuba Małeckiego: o książce przy okazji ekranizacji,
- 06.10. - warsztaty w ramach współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin Trzy Plus Gmina Rawa Mazowiecka „Palcami plecione”,
- 02.11. – Zaduszki: książki o śmierci, żałobie – wystawa,
- 08.11. – II Zaduszki Poetyckie poświęcone twórczości Patrona Biblioteki (we współpracy z młodzieżą z ZSP im. Wł. St. Reymonta w Rawie Mazowieckiej),
- 14.11. – cykl „Dłuższa przerwa” Agaty Przybyłek,
- 21.11. – Rozstrzygnięcie konkursu literackiego dla dzieci, młodzieży i dorosłych na opowiadanie poświęcone ziemi rawskiej (we współpracy z MBP w Rawie Mazowieckiej, KochamRawę.pl),
- 22.11. – warsztaty rękodzielnicze: skarpety na zimę,
- 23.11. – podróżnik Robert Gondek w Bibliotece – „Spotkanie z Afryką: Tanzania, Kenia, Uganda, Rwanda”,
- 06.12. – książki R.P. Evansa: wystawa,
- 08.12. – warsztaty: „Lekcja olejkowa”,
- 16.-17.12 – akcja Szlachetna Paczka „Weekend Cudów” – współudział Biblioteki.

Kadra biblioteczna, szkolenia i doskonalenie zawodowe:

Pracownicy Biblioteki, stale podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach (webinary). W roku ubiegłym były to m.in.

- „Literatura w akcji” - spotkanie warsztatowe dla nauczycieli i bibliotekarzy, Wydawnictwo Dwie Siostry,
- „Szkolenie dla uczestników Akcji społeczno-edukacyjnej Żonkile przed obchodami rocznicy wybuchu postania w getcie warszawskim,

- Szkolenie z pisania wniosku na zakup nowości wydawniczych, Biblioteka Narodowa,
- „Young Adult w bibliotece”, Azymut, Grupa PWN,
- „Kreatywne formy promocji czytelnictwa”, Azymut, Grupa PWN,
- „Jak napisać dobre sprawozdanie”, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie,
- Pierwsza pomoc przedmedyczna.

Opieka merytoryczna:

Sieć biblioteczna Powiatowej Biblioteki Publicznej im. ks. bp. Józefa Zawitkowskiego w Rawie Mazowieckiej w 2023 r. przedstawiała się następująco:

1. Powiatowa Biblioteka Publiczna im. ks. bp. Józefa Zawitkowskiego w Rawie Mazowieckiej.
2. Miejska Biblioteka Publiczna w Rawie Mazowieckiej:
  - a) Biblioteka dla Dorosłych,
  - b) Oddział dla Dzieci.
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzeszynie:
  - a) Filia Biblioteczna w Boguszcach,
  - b) Filia Biblioteczna w Hucie Wałowskiej.
4. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej.
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Cielądzu i Filia Biblioteczna w Ossowicach.
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Sadkowicach i Filia Biblioteczna w Lubani (biblioteka publiczno-szkolna).
7. Gminna Biblioteka Publiczna w Regnowie.

Biblioteki samorządowe powiatu rawskiego to instytucje, które działają od wielu lat, bardzo dobrze realizują swoje zadania, znakomicie działają w lokalnych środowiskach. Pracują w nich wyjątkowi bibliotekarze, pasjonaci: osoby z dużą wiedzą, wieloletnim doświadczeniem pracy w bibliotece, stale podnoszący swoje kwalifikacje zawodowe.

W 2023 roku Biblioteka:

- udzielała pomocy w miarę potrzeb - odpowiadała na każde zgłoszone przez biblioteki w terenie pytania i problemy,
- wydawała komunikaty bieżące,
- przekazywała bibliotekarzom wiadomości, jakie otrzymywała z biblioteki wojewódzkiej (instruktaż telefoniczny i drogą elektroniczną),
- zajmowała się sprawozdawczością (półroczną, roczną, sporządzaniem ankiet, zbieraniem informacji dla biblioteki wojewódzkiej),
- brała udział w konferencji dla dyrektorów i instruktorów w WBP w Łodzi,
- udzieliła pomocy w organizacji wizyty studyjnej bibliotekarzy z Działu Metodyki, Analiz i Szkoleń WBP w Łodzi w bibliotekach powiatu rawskiego (MBP w Rawie Mazowieckiej, GBP w Cielądzu, GBP w Regnowie oraz GBP w Sadkowicach) - 5 grudnia 2023 r.

Konkluzja:

Dla Biblioteki, każdy użytkownik jest ważny, pracownicy liczą się z jego zdaniem i dbają o jego potrzeby.

Biblioteka Powiatowa im. ks. bp. Józefa Zawitkowskiego w Rawie Mazowieckiej:

- jest bezpiecznym, przyjaznym miejscem, otwartym dla każdego - niezależnie od wieku, wykształcenia czy dochodów,
- zapewnia swobodny dostęp do wiedzy i informacji – umożliwia wypożyczanie i czytanie na miejscu książek i czasopism,
- umożliwia skorzystanie z nowoczesnych technologii (komputer, Internet, skaner, ksero, drukarka),
- stwarza różnorodne możliwości spędzania wolnego czasu, realizowania swoich zainteresowań, a także nawiązywania nowych kontaktów i znajomości.

Dążymy to tego, aby nasza Biblioteka stała się jednym z najczęściej odwiedzanych miejsc w powiecie rawskim dlatego w przyszłości planujemy:

1) pozyskać w miarę możliwości dodatkową przestrzeń na:

- * zbiory biblioteczne,
- * warsztaty,
- * spotkania,
- * wystawy,
- * zajęcia edukacyjne;

2) wymienić regały biblioteczne w wypożyczalni i czytelni głównej (niektóre z nich mają ponad 15 lat);

3) przeprowadzić remont łazienki dla użytkowników i przystosować ją do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.

Z-ca DYREKTORA
Powiatowej Biblioteki Publicznej
im. Ks. Bp. Józefa Zawitkowskiego
w Rawie Mazowieckiej
Grażyna Walewska
Grażyna Walewska

Rawa Mazowiecka 19.02.2024 r.